

Практичні рекомендації щодо кібергігієни

Тимощук Анастасія

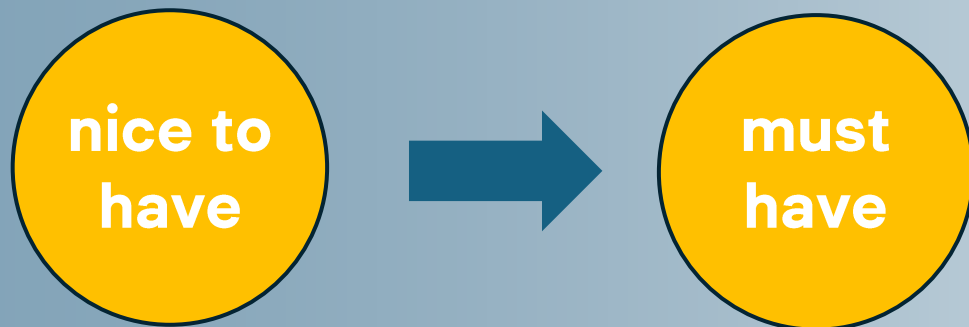
Головний спеціаліст відділу адміністрування
інформаційних ресурсів

Управління цифрового розвитку, цифрових
трансформацій і цифровізації

Яка мета кібергігієни?

Кібергігієна — це базовий набір дій користувача під час взаємодії з цифровими активами організації.

Кінцева **мета** полягає у зниженні ризику спрацювання загрози, що, в свою чергу, має позитивно вплинути на загальну кібербезпеку організації.

З урахуванням постійного зростання цифровізації процесів і нестримного розвитку кіберзагроз, питання належної кібергігієни трансформувалось з опціональної чи рекомендованої практики (nice to have) в фундаментальний та критично важливий компонент (must have).

Людський фактор!

Людський фактор – один з ключових векторів, використовуваних злоумисникам.

Використання скомпрометованих облікових даних залишається одним із найпоширеніших напрямів атак, причому негативні наслідки від таких інцидентів часто вищі через тривалий час їх виявлення та усунення.

Зверніть увагу!

68%

усіх витоків даних пов'язані з людським фактором без злого умислу, коли людина стає жертвою соціальної інженерії або допускає певну помилку

- Звіт *Verizon Data Breach Investigations Report (DBIR)* за 2025 рік

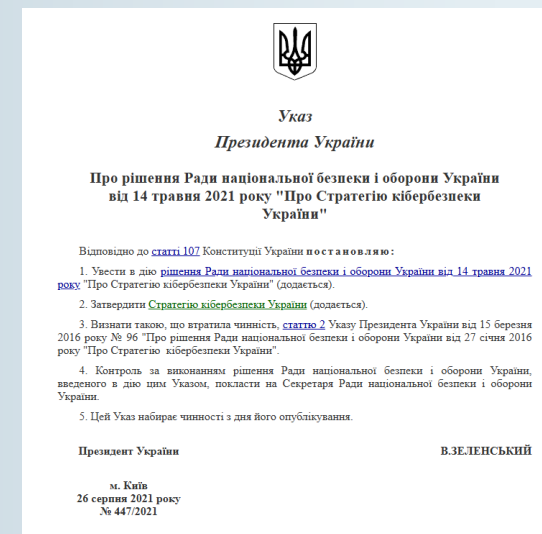

Правова база

План реалізації Стратегії кібербезпеки України схвалений рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про План реалізації Стратегії кібербезпеки України», уведений у дію Указом Президента України від 1 лютого 2022 року № 37/2022 містять такі завдання:

- ціль К1 «Національна кіберготовність та надійний кіберзахист» завдання 50
- ціль К.2. «Професійне вдосконалення, кіберобізнане суспільство та науково-технічне забезпечення кібербезпеки» завдання 59

Стратегія кібербезпеки України
затверджена Указом Президента
України від 26 серпня 2021 року
№ 447/2021

Базові принципи кібергігієни

«Дотримання базових правил кібергігієни дозволяє запобігти **90%** кібер-інцидентів.»

- *RSA Conference 2015, Bugcrowd*

«Дотримання базових заходів кібергігієни може захистити від **98%** кібератак.»

- *Microsoft Digital Defense Report 2022, Microsoft*

Недостатня увага до базових принципів кібергігієни на індивідуальному та організаційному рівнях створює сприятливі умови для реалізації різноманітних атак. Серед них — фішинг, який є основною точкою входу для багатьох атак, руйнівні віруси-шифрувальники, що паралізують діяльність, а також складні цільові атаки (т.зв. Advanced Persistent Threat, АРТ).

Базові принципи кібергігієни

1. Використовуйте лише складні паролі та обов'язково двофакторну автентифікацію
2. Регулярно оновлюйте програмне забезпечення, щоб уникнути вразливостей
3. На службових пристроях використовуйте лише службову електронну пошту

Приклади поганих паролів:

123456, qwerty, password, user,
дата народження (01.01.1990)

Приклади надійних паролів:

V7k#92Lm!zQp, F1sh!ng_Is-B@d_77

Робота з електронною поштою

1. Завжди перевіряйте відправника листа
2. Не відкривайте вкладення від невідомих осіб
3. Не переходьте за сумнівними посиланнями
4. Використовуйте шифрування для передавання конфіденційних документів.

Перелік підозрілих розширень файлів, які зазвичай використовують зловмисники для поширення вірусів та троянів.

- Виконувані файли (.exe, .bat, .cmd, .msi)
- Сценарії та макроси (.js, .vbs, .hta, wsf)
- Файли з подвійним розширенням (invoice.pdf.exe)
- Інші (.iso, .sys, .apk)

Робота з документами та файлами

1. Використовуйте тільки перевірені носії інформації
2. Не завантажуйте файли з невідомих сайтів
3. Перевіряйте усі документи за допомогою антивірусного ПЗ
4. Зберігайте службові документи у хмарних сервісах з контролем доступу
5. Уникайте дублювання та хаотичного зберігання файлів

Безкоштовні антивіруси:

- Microsoft Defender
- Malwarebytes Free
- Avira Free Security
- AVG AntiVirus Free
- Avast One Essential

Використання мобільних пристроїв

Якщо ви використовуєте робочі облікові записи на мобільних пристроях:

1. Встановіть пароль або біометричний захист на телефоні.
2. Для доступу до службових ресурсів використовуйте VPN
3. Не встановлюйте сторонні додатки з неперевірених сайтів. Лише з офіційних App Store, Google Play, Galaxy Store.
4. У разі втрати пристрою з робочим обліковим записом, попередьте адміністратора для блокування даного запису

! Не дозволяйте автоматичне збереження паролів у браузері чи сторонніх додатках

! Уникайте роботи з конфіденційними даними через публічні Wi-Fi мережі

У разі виявлення підозрілої активності на пристрої, а саме:

- зміна паролів без вашої участі.
  - неможливість отримати доступ до власних акаунтів або ресурсів.
  - незрозумілі підключення до ресурсів з підозрілих ір-адрес
  - розсилання з вашого акаунту повідомлень, без вашого відома,
- звертайтеся в CERT-UA: cert@cert.gov.ua

Якщо під час компрометації облікового запису було викрадено кошти з банківської карти, звертайтеся до Кіберполіції: <https://ticket.cyberpolice.gov.ua/>

